

tragtning bør Afgangen til disse ikke være forbeholdt de enkelte Byer, hvorved de ligge, da en Havn kan have en næsten ligesaa stor Betydning for andre Byer, der ligge bagved og for de Landdistricter, som slutte sig til disse; men deraf fremgaaer ligefrem, at man, hvis Havnene skulde ophøre med, som hidtil, at være under Statens umiddelbare Ledelse, fuldstændigt maa sikke sig imod, at de nærmest interesserede Byer nærmest søge at anvende dem til deres egne Skibshederes, deres egen Skibsfarts Fordeel med Tilfidesættelse af Andres Interesser. En sliq Betryggelse behøves derimod ikke, fordi man overlader Hovedlandeveiene til communal Forsorg, og dette er altsaa een Forfsjel. En anden og i mine Tanker meget væsentlig Forfsjellighed er den, at det er meget let for Staten at sikke sig, at Hovedlandeveiene, efterat være overgaaede til communal Forsorg, vedligeholdes paa en Maade, som fyldestgjør den almindelige Communications Fordringer, men jeg seer i Grunden ikke, hvorledes det skulde være muligt at opstille bestemte Regler for Havnenes Vedligeholdelse; jeg seer ikke, hvorledes det Offentlige ligeoverfor Communen kan sikke sig, at Havnen til enhver Tid er i en saadan Stand, som fyldestgjør Skibsfartens Behov. At man kan forhindre Communen fra at benytte Havnekassens Midler paa anden Maade, end til Havnens Forbedring, er i mine Tanker ikke tilstrækkeligt betryggende for, at den til enhver Tid holdes i en saadan Stand, som det ikke alene interesserer selve Byen, ved hvilken den ligger, men ogsaa Skibsfarten i Almindelighed, at den holdes i. Jeg troer altsaa, at den Parallel, som flere Gange under denne Sags Forhandling har været dragen mellem Hovedlandeveivæsenet og Havnevæsenet, ingenlunde passer. — Jeg skulde imidlertid ikke være uvillig til at gaae ind paa, at Havnene overdrages til communal Forsorg, naar det kun maatte lykkes det ærede Udvalg at opstille tilstrækkeligt betryggende Garantier for, at det Offentliges Interesser ikke derved tilfidesættes. Jeg maa paastjonne, at det ærede Udvalg har optaget de Garantier, som, overensstemmende med Bemærkninger, der ere fremkomne fra mig under en Conference med Udvalget, ere tilbudne i den nye § 10, men jeg

maa fremhæve, at det forekommer mig, at der ikke i disse Bestemmelser er givet tilstrækkelig Garanti for, at det Offentliges Interesser ikke ville blive tilfidesatte. — Der ere flere enkelte Forhold, Havnevæsenet angaaende, hvorpaa jeg dog med Fare for at trætte det høie Thing maa henlede Opmærksomheden. Jeg veed saaledes ikke, om det ærede Udvalg har tænkt paa, langt mindre om det har overveiet, hvorvidt det vil være gjørligt at overdrage Havnene til communal Forsorg, uden samlibigt at ophæve den Ret, som flere Havne endnu have til at opkræve Havnepenge, Skibsafgifter, paa en betydelig Ryskrækning udenfor selve Havnen. Det forekommer mig, at Dpretholdelsen af en saadan Ret i utilbørlig Grad vil besvære, for ikke at sige umuliggjøre Anlægget af nye Havne og Ladepladser, hvor dette maatte være ønskeligt, men dette Forhold har hidtil bestaaet i stort Maal, og, skjøndt det successivt er blevet indskrænket ved Vedtagelsen af de nye Havneafgifter, bestaaer det dog endnu. Naar det ærede Udvalg har foreslaaet, at Reglementer og Tægter ikke kunne forandres uden Indenrigsministeriets Samtykke, er dette vist fuldstændig correct, men jeg maa gjøre opmærksom paa, at dette ikke er tilstrækkeligt. Der er nemlig ikke een, men flere Havne, i hvilke Afgifterne i dette Dieblik ere meget betydeligt over Gjennemsnittet, jeg turde sige, over det Normale, og hvorfor? Fordi Havnen har foretaget meget betydelige Arbejder, som have gjort det nødvendigt at skaffe meget betydelige Indtægter tilveie, men efter Udvalgets Forslag ville disse abnorme Havnetægter kunne bevares for bestandigt, naar Communen ikke selv maatte gjøre Forslag til en Nedsættelse. — Dette Omne om Havnenes Overdragelse til communal Bestyrelse kræver i mine Tanker paa den ene Side en temmelig omhyggelig Behandling, og dets Gjennemførelse vil paa den anden Side medføre en betydelig Udvidelse af, hvad Udvalget har foreslaaet i den nye § 10. Naar man seer hen til, hvorlænge man har været om at komme til det Punkt, hvorpaa vi nu staae med Hensyn til Hovedlandeveienes Overgang til communal Forsorg, hvorlænge man har attraaet at komme til en Gjennemførelse heraf, som dog desværre endnu ikke er